

novim velikim in čednim šolskim poslopjem; kar je vrle župljane močno radi plačila zabolelo. Vendar sedaj je vse pozabljeno, da bi se le ondi nadepolna mladost tudi vzgajala v versko-narodnem duhu! Tudi dekanjsko gospodarsko poslopje se je novo postavilo, kar je tudi bila potreba in bodo župljani radi pozabili one stroške. Tu in tam so še župljani večakaj storili, česar ne morem omenjati; a na nekaj moram čitatelje opozoriti.

V našem ličnem trgu, kjer še najdemo tudi nekaj gorečih Slovencev in slovenskih napisov, stoji mej župniščem in šolo starodavna in mnogo obiskovana župna in dekanjska cerkev, v gotskem zlogu zidana in posvečena sv. Lenartu, katerega Slovenci zelo častijo in na pomoč kličejo o živinskih boleznih.

Počasoma se je ta cerkev popravljala, in pri tem je gotika po nevednosti delavcev mnogo trpela, kar sedaj zares močno obžalujemo. Temu bi radi sedanji vlč. g. dekan v okom prišli. Ne samo, da so že mnogo storili pri tej cerkvi, recimo, da so jo zunaj dali lepo osnažiti, nameravajo sedaj tudi cerkev popraviti v gotičnem slogu. V to svrhu so ustanovili »Cerkveno družbo« pri Sv. Lenartu, katero je dovolil preč. kn. šk. lavantinski ordinarijat dne 6. nov. 1894; a društvena pravila je potrdila c. kr. namestnija v Gradcu dne 15. nov. istega leta pod št. 31.889.

Namen družbi je, da se nabira potrebni denar, s katerim se bo ta cerkev znotraj dostojno v gotičnem slogu prenovila in olepšala. Družba šteje ude in dobrotnike. Udje plačujejo na leto vsaj po jedno krono, a dobrotniki, kolikor jim drago. Za žive ude in dobrotnike se daruje vsako leto ena sv. maša; jednako za mrtve, dokler družba obstoji. Zatorej si s tem lahko vsak, ki bo kak dar poslal, tudi naloži nekaj v hranilnico za — večno življenje.

Nekaj se je v ta namen že nabralo, katerim dobrotnikom naj mili Bog stoterno poverne; a med vrsto teh še pogrešamo mnoge, katere lepo prosimo, da položijo na žrtvenik krščanske ljubezni dar, ker Bog, Marija in sv. Lenart bodo gotovo obilno poplačali.

Kdor bi se torej z menoj strinjal in z besedami psalmista: »Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše, in kraj, kjer prebiva veličastvo tvoje«, naj pošlje kak prispevek vlč. g. Jožefu Jurčič-u, župniku in dekanu k Sv. Lenartu v Slov. goricah, kateri bodo vsak najmanjši dar blagodušno sprejeli in potem zneske v letnem poročilu objavili.

A. V—j.

Gospodarske stvari.

Jabolčnik.

Kadar se skisa sočna tekočina, ki je v jabolkih, nastane nova tekočina, ki služi kot pijača in je vsem znana pod imenom jabolčnik, po nekaterih krajih jabolčnica. Navadno se misli, da je jabolčnik povsem različen od mošta ali maščine, ki se spremeni v pravo vino. Temu ni tako. Mošt je sok, ki se še ni skisal, ki ima v sebi še dokaj sladkorja; spremeni pa se v vino po kisanju in ko zamenja sladkor z alkoholom. Ne poznamo sicer moža, ki je prvi delal pijačo iz jabolk, a hvaležno moramo priznati, da je pravo zadel. Kadar je za sadje dobra letina, se prav lahko iz jabolk manjše vrednosti in kratke trpežnosti napravi pijača, ki se brez težave ohrani več let. Jabolčnik pa še povrh tega nadomestuje druge pijače, n. pr. vino, pivo in žganje. Kdor ima in vživa na pravi način pripravljen jabolčnik in ga tudi prav rabi, mora pripoznati, da je imel dr. Lukas prav, ko je primerjal vino z našo pijačo, rekoč:

Žlahtno vince s svojim ognjem razvedri
Pač vsacega srce;
Jabolčnica kmetovalcu moč deli,
Da rad na delo gre.

Več ko spiješ vina, slabše vpliva na tvoje telesno stanje, ker preveč vznemirja kri; po pivu pa postane kri preveč mirna, nekako mrtva in nemarna; žganje pa celo vniči živce, ker jim vzame pravo moč in ovira delovanje. Pri jabolčniku pa je vse drugače. Ker se nahaja v njem mnogo fosfornih solij, deluje prav ugodno na možgane in ker ima v sebi precej sadovnih kislin, dela vse truplo nekako živahno in svežo. Na ta način popravlja torej jabolčnik škodo, katero povzročujejo druge pijače. Zaradi tega je že iz zdravilstvenega ozira želeti, da bi se te pijače bolj poprijeli ali se je vsaj tako nekako prezirljivo ne branili, kakor do sedaj. K temu še pristopijo gospodarstveni premisleki, kar vsakdo prav lahko uvidi.

Številke kažejo neovrgljivo in brez usmiljenja, da je v bolnišnicah, norišnicah in kaznilnicah večina bolnikov, hudodelnikov in zločincev, ki je začela svojo nesrečno, stransko pot z žganjem, preveč ga pije! Saj za vinom pride kaj rado žganje na vrsto, posebno kadar zmanjka cvenka; za žganje zadostuje že kak drobiž, ker je bolj omamljivo ter ga ni treba toliko kakor vina. Pomagati se tu da le s tem, da se nadomesti nesrečno žganje z neškodljivo, zdravo pijačo, ki pa mora biti po ceni, da pride delavec in priprost človek tudi do nje. Na Virtemberskem je že postal jabolčnik takorekoč narodna, vsakdanja pijača. In pomagalo je; slabi učinki žganja so zginili, prikazali se pa dobri vsled vredne in zdrave pijače. Hvala Bogu, že tudi v naših krajih so prišli kmetje in delavci tu pa tam do spoznanja, da jabolčnik hladi žejo, oživlja trdno telo in daje tudi dovolj moči k delu. Kdor to spozna, je zadovoljen s to pijačo ter ne pogreša težko druge. Seveda od kraja že pozna razloček. Za domačo rabo služi prav dobro tudi hrušovec; za pošiljatev in hranitev za delj časa pa je boljši jabolčnik.

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 1. marcija na Planini, v Marenbergu (za konje) in v Mariboru (tudi za konje). Dne 2. marcija na Vranskem in v Radgoni. Dne 3. marcija v Oplotnici, Lučanah in Račah (tudi za konje). Dne 4. marcija na Bregu pri Ptuj (za svinje). Dne 5. marcija na Spodnji Polskavi (za svinje).

Dopisi.

Iz Kozjega. (Za »družbo sv. Mohorja«.) Ljubljenec Gospodov, sv. apostol in evangelist Janez je bil zamaknjen v nebo in je slišal velikansko število za nebesa zaznamovanih. V svojem »Skriv. razodenju« tako-le piše: »In sem slišal število zaznamovanih; sto štiri in štirideset tisoč je bilo zaznamovanih iz vseh rodov Izraelovih otrok... In so vpili z velikim glasom glasom rekoč: »Čast Bogu našemu, ki sedi na sedežu in Jag-njetu.« (Skriv. raz. 7, 4. 10.) Te prikazni sem se domislil, pregledujoč in prebirajoč letošnji »Koledar družbe sv. Mohorja.« Sv. Janez je slišal 144 tisoč zaznamovanih, v »Koledarju družbe sv. Mohorja« jih je pa bilo zaznamovanih lani ravno polovica manj, letos pa že tisoč več. Je-li pa to lepo število Mohorjanov tudi za nebesa zaznamovanih? Vsekakor! Če se bodo le vestno držali nauk, katere jim podaja družba. Sv. Janez je slišal število zaznamovanih iz vseh rodov Izraelovih otrok. Le-tu pri naši družbi so zaznamovani udje iz vseh slovanskih rodov: Slovenci, Čehi, Poljaki, Rusi, Srbi, Hr-

vati itd.; pa tudi lepo število neslovanskih družbenikov je zaznamovanih v »Koledarju družbe sv. Mohorja.« Vrh tega je zapisanih pri naši družbi skoro iz vseh krajev sveta: Iz Amerike 632, Afrike in Azije 196. In kakor je onih 144 tisoč prepevalo čast in slavo Bogu, tako poje vsak dan 75.227 Mohorjanov čast in slavo Bogu s tem, da moli en Očenaš in eno Česčenasma-rijo s pristavkom: »sv. Mohor, prosí za nas.« Ker se torej 75 tisoč sre dan za dnevom k Bogu povzdiguje, zato tudi očitvidno nebo rosi svoj blagoslov na »družbo sv. Mohorja.« Slovenci! Bi-li ne bilo mogoče, da bi kmalu v »Koledarju družbe sv. Mohorja« bilo zapisanih 144 tisoč?

O družba sv. Mohorja,
Tvoj glas veselje nam zaneta,
Kot preroč lepšega obzorja,
Ki nam bodočnost ga obeta!¹⁴

Od Sv. Jurija ob Taboru. (Volitve.) Dne 20. februarja smo imeli volitev volilnih mož, katera je trajala od 8. uri zjutraj do 2. uri popoldne. Volilcev je bilo prišlo zelo veliko. V peti kuriji je bilo oddanih 205 glasov ter so bili voljeni z večino 166 do 174 glasov naslednji katoliško-narodni volilni možje: Hanžič Franc, Lesjak Alojzij, Lukman Anton, Zdošek Franc. Socijalni demokratje: Strnad Franc, Hribovšek Jurij, Kos Jožef, Brišnik Blaž so ostali vključ strastnej agitaciji z 30 do 35 glasovi v manjšini. Nekateri pa celó volit niso prišli; so korajžo izgubili. V kuriji za kmečke občine je bilo oddanih 88 glasov ter so bili skoraj soglasno izvoljeni naslednji katoliško-narodni možje: Apat Janez, Kosmelj Anton, Lesjak Franc, Lukman Franc. Socijalni demokratje so dobili le nekatere glase. Ob dveh popoldne je naznanjalo pokanje topičev in glasni živio-klici, da se je volitev dobro izvršila. Ta dan nas je s svojim pohodom počastil tudi socijalno - demokratični kandidat Ropas iz Celja, in neko slabo-znano človeče iz Gomil-skega je zanj agitiralo. Naši vrli možje in fantje so ju kmalu ovohali in ker sta videla, da so zelo razburjeni, sta izginila kakor kafa. Po hribih pa je za socijalne demokrate agitiral neki velik, premožen ded, kateremu se reče: dolgi Jurij. »Farbal« je ljudi ter jim lagal, da bodo zdaj kmalu delili, kakó srečni časi bodo itd. Na volilni dan je moral silno veliko »grenkih« slišati in je imel »cekar« pri sebi, da jih je vanj deval. Dne 4. febr. smo imeli tudi Čobala v St. Juriju. Agitirati je hotel za Ropasa. Toda komaj se je bil prikazal, že so prišli naši vrli možje in fantje iz Kaplje ter so ga napeljevali, da bi začel zabavljati. Čobal je kar čutil, da ni v pravi tovaršiji, za to je molčal ter se izmuznil skozi duri. Naglo je tekel iz St. Jurija po veliki cesti, da so se kar iskre kresale pod njegovimi petami. Čobal, le Bogá zahvali, če še veruješ vanj, da si jo srečno unesel! Vam pa vsa čast, zavedni možje in pošteni fantje šentjurske župnije!

Od Sv. Jurija ob Ščavnici. (Društva.) Bralno društvo tukajšnje je imelo dne 14. svečana svoje zborovanje ter si je spet izvolilo stari odbor, kar se pravi, s tem je društvo spet tam, kjer je bilo! — »Jürjovski fajerbër« je po nekem darilu iz Gradca spet oživel ter šteje baje že 36 udov. Čestitamo jurijskim narodnjakom na tej »anahronistični« narodni pridobitvi? — V Berkovcih snujejo tamošnji rodoljubi, na čelu vrli narodni kmet Senčar, slovensko gasilno društvo. Ne ustrašite se, vrli Berkovčani, velikih težav pri ustanavljanju društva, ne dajte se zmotiti od nemskutarjev, temveč ostanite zvesti slovenskemu praporju, na katerem se blišči staro-slovensko naše geslo: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Iz Šmartna tik Slov. Gradca. (Bolezen.) V več hlevih je g. okrajni živinozdravnik konstatoval živinsko bolezen na parkljih in gobcih, prenesena je bržčas s Hrvaškega, ki jo je zatrosil bojda neki tukajšnji ži-

vinski barantač. Kedaj bo konec te barantije s hrvaško živino? Letos se je zatrosila ta bolezen po zvečernem kraju proti Mariboru in drugod, a sedaj pa tukaj pri nas. Ali ni pripomočka zato, čemu take nesrečne barantije ne zabrani gosposka? Naj se vendar pomisli, da je pri nas edino živina, kar kmet prodati more; in zdaj, ko so vsi sejmi zaprti, kje bo denar za tako velike davke, kje je pa še hišna potreba? A to še ni vse, nekateri niso mogli prodati v jeseni, upali so, da prodajo spomladi lahko in boljše, sedaj pa jim je tudi ta up splaval po vodi. Vsled tega se je tudi bati pomanjkanja krme, ker lani pridelana krma itak ne izda veliko.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar se še niso odpeljali na južno Francosko zaradi homatij na Kreti. — Včeraj je bilo pri svetlem cesarju diplomatično in vojaško posvetovanje. Razgovor je bojda bil samo o organizaciji naše armade. — Bivšemu predsedniku poslanske zbornice, baronu Chlumeckemu, so svetli cesar s posebnim pismom podelili briljante k velikemu križu Leopoldovega reda, oba podpredsednika pa odlikovali s komandernim križem istega reda.

Česko. »Narodni Listy« že priznavajo, da bode več socijaldemokratov izvoljenih v V. kuriji. — Vodja češko-katoliške stranke je postal Vojteh grof Schönborn. — V deželnem zboru se je predlog o dvojezičnih javnih napisih izročil dotičnemu odseku.

Štajarsko. Na gornjem Štajarskem je zmaga krščanskega kandidata v V. kuriji gotova; dasi so si na mnogih krajih rudečkarji in liberalci najboljši prijatelji. — Bivši poslanec Karol Morre, hud nasprotnik Kaltenebergerja, je umrl.

Koroško. Nemški liberalci in nacionalci pri sedanjih volitvah strahovito agitirajo in pritiskajo. Denarja daje na razpolago neki liberalni milijonar. Bratje Slovenci so več ali manj že zgubili upanje do zmage, ker celó v velikovskem okraju se jim huda godi.

Kranjsko. Poljedelsko ministerstvo je nakazalo kmetijski družbi 7050 gld. podpore v kmetijske namene. — V Kamniku so pri obč. volitvah zmagali katoliški Slovenci v 3. in 2. razredu. — Deželni zbor izdela novo deželno volilno pravico, vsled katere bodo tudi na kmetih volitve direktne.

Primorsko. Zasedanje goriškega deželnega zbora je zaključeno, ker Lahoni brez Slovencev ne morejo sklepati. — Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo goriških Slovencev v zadevi slov. ljudske sole. — V Trstu so pri obč. volitvah povsod zamagali progresovci; pomagali so jim celó uradniki. Slov. okoličani pa volijo prih. nedeljo.

Ogersko. V državnem zboru je predlagal Fr. Košut, naj se prih. leto slovesno obhaja 50letnica ogerskega punta leta 1848. No, večina je vendar ta predlog zavrgla. — Med poljedelskimi delavci vlada velika nevolja in bati se je izgredev.

Galisko. V tej deželi se sedanje volitve delajo po madjarskem receptu; kajti v Premyslu je policija prišla in deželnemu sodišču izročila dež. poslanca Novakovskega radi agitacije. — Deželni zbor je sklenil, da se nekdanji grad poljskih kraljev, Vavel v Krakovi, po-pravi in svetlemu cesarju izroči o njihovi 50letnici.

Vnanje države.

Ri m. Meseca maja bodo o priliki kanonizacije treh novih svetnikov velike slavnosti. Na te slavnosti bodo